

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246638

มาตรการทางกฎหมายในการสอบสวนคดีอาญาชุดการ

อัฉรา เป็นทองใหญ่

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2553

b00251158

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246638

มาตรการทางกฎหมายในการสอบสวนคดีอาญาสุลกากร

อัจฉรา เข้มทองใหญ่

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

LEGAL MEASURES IN THE INVESTIGATION OF
CUSTOMS CRIMINAL CASES

ACHARA KHEMTHONGYAI

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ฟ้องคดีตามขั้นตอนของกฎหมาย

การจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยพระราชบัญญัติกรมสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสอบสวนคดีความผิดตามกฎหมายศาลทหาร แต่ก็ไม่ได้ทำให้การดำเนินคดีอาญาศาลทหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นได้ ปัญหากระบวนการในการดำเนินคดีของพนักงานเจ้าหน้าที่ศาลทหาร ปัญหาความเป็นอิสระในการใช้ดุลพินิจพิจารณาคดี ปัญหาการแสวงหาพยานหลักฐาน ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ปัญหาการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญในการสอบสวนดำเนินคดี ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินคดีก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่เช่นเดิม ปัญหาในเรื่องประสิทธิผลของการฟ้องคดีของพนักงานอัยการในการสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้องคดีของพนักงานอัยการที่จะสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษให้ได้และต้องสั่งไม่ฟ้องผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิด ตลอดจนปัญหาในเรื่องความประหยัดของระบบการสอบสวนคดี ส่งผลให้คดีอาญาศาลทหาร เมื่อพนักงานอัยการสั่งฟ้องคดีแล้ว ศาลมักจะยกฟ้อง และปัญหาในเรื่องประสิทธิภาพในการสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้องคดีของพนักงานอัยการควรจะต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว รวมทั้งยังไม่สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และพยาน ตลอดจนยังทำให้เกิดความสับสนเปลืองในการดำเนินคดีอาญา ศาลทหารซึ่งไม่สอดคล้องกับระบบการสอบสวนคดีอาญาที่จะต้องคำนึงถึงความประหยัดในการดำเนินคดีควบคู่ไปกับการสร้างเป็นธรรมให้กับผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และพยานด้วย

ผลการศึกษาพบว่า เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเสร็จสิ้นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความเป็นธรรมและเกิดประโยชน์แก่รัฐ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีอาญาศาลทหารมีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาศาลทหาร โดยการยกเว้นพระราชบัญญัติศาลทหาร (ฉบับที่ . . .) พ.ศ. กำหนดให้มีการนำรูปแบบการสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษมาเป็นรูปแบบเทียบเคียง โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ศาลทหารเป็นผู้มีอำนาจสอบสวนในการดำเนินคดีอาญา ศาลทหาร และให้การสอบสวนดังกล่าวถือเป็นการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

246638

นอกจากนี้ เพื่อจะได้้นำแนวความคิดการให้พนักงานของกรมสรรพากร
กรมสรรพสามิตเป็นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษของกระทรวงการคลังอันเป็นการ-
บูรณาการของกรมจัดเก็บภาษีทั้ง 3 หน่วยงานรวมเข้าด้วยกันต่อไป

ABSTRACT

Thesis Title Legal Measures in the Investigation of Customs
 Criminal Cases

Student's Name Miss Achara Khemthongyai

Degree Sought Master of Laws

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Jaral Lengvittaya Chairperson
2. Dr. Chuchart Asawaroj

246638

Hoodwinking customs and the concomitant evasion of taxes and duties through the surreptitious smuggling of goods are considered economic crimes severely affecting society and the economy. Statistics show that these economic crimes continue unabatedly with no evidence of a tendency to decline.

In the view of the researcher, this state of affairs stems from current problems in the prosecution of customs criminal cases. One of the chief causes stems from the fact that customs law does not grant sufficient authority to customs officials in these cases. As such, violations of customs laws are neither prevented nor suppressed at effective levels.

The authority vested in customs officials is grounded in the Customs Act B.E. 2469 (1926). The provisions of this Act do not authorize customs officials to assume the mantle of investigatory officials in whom are vested

prosecutorial powers in accordance with the Code of Criminal Procedure in spite of the fact that said customs officials are administrative officials having police powers allowing them to investigate customs criminal cases. Yet, in view of not being fully accorded prosecutorial status, customs officials are thereby disallowed from recommending that prosecution proceedings be brought to bear on cases in their bailiwick. Nor are they granted the authority to file cases with prosecuting attorneys. They are allowed only to submit their files on cases to investigatory officials in accordance with the Criminal Procedure Code, or to investigatory officials involved in investigating special cases falling under the jurisdiction of the Department of Special Investigation. Therefore, only investigatory officials in these two categories can submit customs cases to prosecuting attorneys for consideration of whether or not criminal prosecution will be undertaken.

When the Department of Special Investigation was established in accordance with The Special Case Investigation Act, B.E. 2547 (2004), the Act stipulated that special investigation officers would be invested with the authority to investigate putative violations of customs law. Nonetheless, these provisions of the law have failed to ensure the efficient and effective prosecution of criminal customs cases. Thus, there are problems with the procedures used in cases involving the prosecution of customs officials. Problems also flow from the high degree of latitude given to prosecuting officials in the use of discretionary powers, with evidence being incompletely taken, with the fact that there is a paucity of expert assistance in the

investigation of cases, as well as there being long delays in actually prosecuting cases. Furthermore, rather than being new problems, these problems are perennial and endemic.

There are also problems in regard to the effectiveness of prosecuting attorneys at the stage in which the decision to prosecute cases carrying punitive sanctions is being considered, as well as cases in which prosecuting attorneys refrain from bringing charges against those who have not actually committed offences. There are also problems in which economic resources are squandered when prosecuting attorneys bring cases to trial only for them to be dismissed. Decisions whether to try such cases are often delayed when efficiency calls for customs cases to be brought to trial with dispatch. It is obvious that a state of affairs such as this prevents just treatment of putative offenders, victims and witnesses. Unnecessary expenses are thereby incurred in the prosecution of customs criminal cases. All of this is incongruent with a system of justice in which the most economical means of rendering justice is supposedly adopted and in which fairness to all parties is of paramount concern.

The researcher has found that if such cases are to be tried efficaciously, fairly and with benefits accruing to the state, customs official should be authorized to carry out full investigations of criminal customs cases. To this end, drafted should be an amendment to the Customs Act (Issue _____), B.E. ____ wherein are adopted as a model the operational patterns authorizing special investigations under the Special Investigation Act. Customs officials

should be vested with the power to carry out investigations leading to prosecutions for criminal violations of customs law as guided by the relevant provisions of the Code of Criminal Procedure.

Finally, the idea that officials from the Revenue Department and the Excise Department should be assigned duties as special investigators under the aegis of the Ministry of Finance should be carried out to the end of integrating the duties of these three agencies in the case at hand.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์รัล
เล็งวิทยา และอาจารย์ ดร. ชูชาติ อัสวโรจน์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งรับเป็นอาจารย์-
ที่ปรึกษาให้แก่ผู้เขียน และได้ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และเสนอข้อคิดเห็นที่เป็น
ประโยชน์ รวมทั้งคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้แนวคิด การค้นคว้าข้อมูล
ตลอดจนการช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ หลายประการให้มีความสมบูรณ์
มากขึ้น จนทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง อีกทั้ง
ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียนทุกท่าน ที่ได้ให้
ความกรุณาชี้แนะหลักการและประเด็นปัญหาสำคัญหลายประการ ทำให้ผู้เขียนสามารถ
มองเห็นและเข้าใจถึงสภาพปัญหา รูปแบบของการศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้การ
จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณ
เป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณ อาจารย์กฤติกา ปั้นประเสริฐ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย
ศุลกากร ผู้บังคับบัญชาที่คอยให้ข้อคิด กำลังใจและชี้แนวทางในการวิเคราะห์สภาพ-
ปัญหาในการปฏิบัติงาน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์และ
เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่คอยแนะนำขั้นตอนการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
ให้ลุล่วงได้ด้วยดี พี่หทัย เหล่าไพโรจน์จารี ที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับแนวทาง
ในการเขียน พี่โชคศักดิ์ หล่อชนกิจไพศาลที่ช่วยเหลือแนะนำข้อมูลทางด้าน
ภาษาต่างประเทศ และบุคคลสำคัญ คือ พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อนร่วมงานสำนักกฎหมาย
กรมศุลกากรทุกท่านที่คอยช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้ในทุกเรื่องและตลอดเวลา

หากการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ
ผู้เขียนขอมอบให้เป็นเกียรติคุณแก่บิดามารดา ที่คอยเลี้ยงดูอบรมให้การศึกษาและเป็น
แรงบันดาลใจให้ผู้เขียนประสบความสำเร็จจนถึงวันนี้ จึงขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่
บิดาและมารดา บุญกาวี ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านและเจ้ากรรมนายเวรทุกท่าน
ทุกพระองค์

อัจฉรา เข้มทองใหญ่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(11)
สารบัญตาราง.....	(15)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	23
3. สมมติฐานของการศึกษา.....	23
4. ขอบเขตของการศึกษา.....	24
5. วิธีดำเนินการศึกษา.....	25
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	25
2 แนวคิดและทฤษฎี หลักการการสอบสวนคดีภาษีอากร.....	27
1. ระบบการดำเนินคดีอาญา.....	27
1.1 ดำเนินคดีอาญาระบบกล่าวหา.....	27
1.2 การดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวน.....	28
2. ระบบการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทย.....	29
2.1 แนวความคิดในการดำเนินคดีอาญา.....	29
2.2 ความสำคัญของการสอบสวน.....	31
2.3 ความหมายของการสอบสวน.....	34
2.4 ผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา.....	43

บทที่	หน้า
3. แนวคิดในการสอบสวนคดีภาษีอากร	44
3.1 วิวัฒนาการของอาชญากรรมที่สลับซับซ้อน	44
3.2 ปัญหาอุปสรรคของการสอบสวนของ พนักงานสอบสวน (ตำรวจ)	45
4. แนวคิดในการสอบสวนคดีพิเศษ	47
4.1 อำนาจสอบสวนฟ้องร้องที่เป็นระบบเดียวกัน	47
4.2 แนวคิดที่เน้นความชำนาญเฉพาะด้าน	52
4.3 ระบบการสอบสวนที่มีการตรวจสอบจากหลายฝ่าย	52
4.4 การสอบสวนและการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในเชิงบูรณาการ	53
4.5 การให้พนักงานอัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการสอบสวน	53
3 การดำเนินคดีภาษีอากรของประเทศไทยและต่างประเทศ	57
1. การดำเนินคดีภาษีอากรตามกฎหมายศุลกากร	58
1.1 ลักษณะกฎหมายศุลกากร	58
1.2 ลักษณะความผิดตามกฎหมาย	65
1.3 การดำเนินคดี	81
2. กฎหมายภายในประเทศเกี่ยวกับการสอบสวน	93
2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519	93
2.2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	96
2.3 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	106
2.4 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547	107
3. การสอบสวนและการดำเนินคดีภาษีอากรตามกฎหมายต่างประเทศ	116
3.1 การดำเนินคดีภาษีอากรของสหราชอาณาจักร	116
3.2 การดำเนินคดีภาษีอากรของประเทศมาเลเซีย	122

บทที่	หน้า
3.3 การดำเนินคดีภาษีอากรของประเทศฮ่องกง.....	123
3.4 การดำเนินคดีภาษีอากรของประเทศเกาหลี.....	126
3.5 การดำเนินคดีภาษีอากรของประเทศออสเตรเลีย.....	127
4 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินการสอบสวนคดีพิเศษ กรณีการทำความผิดอาญาสุลกากร.....	141
1. วิเคราะห์ปัญหากระบวนการในการดำเนินคดีของพนักงาน- เจ้าหน้าที่สุลกากร.....	142
2. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานและการรวบรวม พยานหลักฐาน.....	154
3. วิเคราะห์ปัญหาความเป็นอิสระในการใช้ดุลพินิจพิจารณาคดี.....	165
4. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจพิจารณาสั่งคดี..	176
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	178
1. บทสรุป.....	178
2. ข้อเสนอแนะ.....	180
บรรณานุกรม.....	184
ประวัติผู้เขียน.....	189

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผลการจับกุมการลักลอบและหลีกเลี่ยงศุลกากร ปีงบประมาณ 2553.....	5